

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

JAARLIKSE NASIONALE ASSESSERING 2013

GRAAD 5

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL MODELVRAE

Hierdie boekie bestaan uit 24 bladsye, die voorblad uitgesluit.

RIGLYNE BY DIE GEBRUIK VAN JAARLIKSE NASIONALE ASSESSERINGSVOORBEELDE (ANA)

1. Hoe om die eksemplaar vraestelle te gebruik

Alhoewel die eksemplaar vraestelle vir die verskillende grade en vakke as 'n omvattende stel saamgestel is, hoef **die leerders nie op die hele stel in een sessie te reageer nie. Die onderwyser moet toepaslike voorbeeldvrae kies wat deel vorm van die beplande les.** Individuele modelvrae of 'n hanteerbare groep vrae, wat versigtig gekies is, kan tydens die verskillende stadiums van die onderrig- en leerproses soos volg gebruik word :

- 1.1 Aan die begin van 'n les as 'n diagnostiese toets om leerders se sterk en swak punte vas te stel. Die **diagnose** moet lei tot onmiddellike **terugvoer** aan leerders en **geskikte lesse** moet ontwikkel word om aandag te gee aan die geïdentifiseerde swak punte en om die sterk punte uit te bou. Die diagnostiese toets kan as tuiswerk gegee word om nie onderrigtyd in die klaskamer te verloor nie.
- 1.2 Gedurende die les as kort, informatiewe toetse om te assesseer of leerders die veronderstelde kennis en vaardighede ontwikkel soos wat die les verloop en om seker te maak dat geen leerder agter raak nie.
- 1.3 By die voltooiing van 'n les of reeks lesse as 'n summatiewe toets om te assesseer of die leerders voldoende begrip het en of hulle die kennis en vaardighede in die voltooide les(se) kan toepas. Spoedige terugvoer aan leerders is noodsaaklik, sodat die onderwyser kan vasstel of daar dele van die les(se) is wat weer behandel moet word om spesifieke kennis en vaardighede vas te lê.
- 1.4 Om by alle fases leerders aan verskillende tegnieke van assessering of vraagstelling bloot te stel, bv. hoe om meervoudigekeuse-vrae (MK), oop vrae of vryeresponsvrae, kortvrae, ens. te beantwoord.

Waar diagnostiese en formatiewe toetse korter in terme van die aantal vrae kan wees, sal die summatiewe toets heelwat meer vrae insluit, afhangend van die hoeveelheid werk wat reeds teen 'n sekere tyd behandel is. Dit is belangrik om seker te maak dat leerders uiteindelik genoeg oefening kry in die beantwoording van 'n volwaardige toets, soortgelyk aan dié van die Jaarlikse Nasionale Asseseringsmodeltoets.

2. Memorandums of nasienriglyne

'n Tipiese voorbeeld van die verwagte response (nasienriglyne) word by elke voorbeeldtoets en Jaarlikse Nasionale Asseseringsmodeltoets gegee. Onderwysers moet in gedagte hou dat die nasienriglyne geensins rigied is nie. Dit gee slegs breë riglyne ten opsigte van verwagte response en onderwysers moet aanvaarbare moontlikhede ondersoek en ander aanvaarbare response van die leerders aanvaar.

3. Kurrikulumdekking

Dit is van kardinale belang dat die kurrikulum in elke klas ten volle behandel moet word. Die eksemplaar vraestelle vir elke graad en vak verteenwoordig nie die kurrikulum in sy geheel nie. Dit is slegs 'n **voorbeeld** van belangrike kennis en vaardighede en dek die werk wat op die eerste drie kwartale van die skooljaar betrekking het.

AFDELING A: LEES

Lees die onderstaande stuk en beantwoord dan vraag 1.1-8.3.

Marie hou daarvan om met haar springtou te speel en met haar fiets te ry. Eendag, terwyl sy op haar fiets ry, het Marie 'n gat in haar skoene, waarvan sy die meeste hou, gekry. Hulle is pienk met harte en het wit skoenveters. Nou het sy nuwe skoene nodig.

Marie se ma neem haar op 'n Saterdagoggend na die skoenwinkel. Die winkel is vol mense wat na hemde, rokke, broeke en speelgoed kyk. Marie se ma neem haar na die skoenafdeling.

Die skoenafdeling is oorvol en 'n mens moet lank wag. Marie gee nie om nie. Marie sien 'n paar pers tekkies met oranje skoenveters. Sy sien 'n paar rooi sandale met kolletjies. Sy sien 'n paar groen skoene. Sy wil die pers tekkies hê.

“Maar jy weet nie hoe om jou skoenveters vas te maak nie,” sê Marie se ma.

“Ek sal leer,” sê Marie.

Marie se ma dink 'n bietjie na. Sy wil nie Marie se skoenveters elke oggend voor skool vasmaak nie.

“As ons die pers tekkies koop, moet jy leer om dit vas te maak voordat jy dit skool toe aantrek,” sê Marie se ma.

“Ek sal! Ek **belowe!**” sê Marie. Sy is baie bly.

Marie oefen vir die res van die dag om haar skoenveters vas te maak. Sy oefen Sondag meer. Uiteindelik leer sy hoe om haar skoenveters vas te maak.

Sy kan haar nuwe skoene Maandag skool toe aantrek.

“Ek het dit gedoen,” sê sy met 'n groot glimlag.

[Aangepas uit: Short Stories in English For Everyone.org]

1. Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Wat is die beste titel vir die storie?

- A Marie se nuwe skoene
- B Marie se wit skoenveters
- C Marie se nuwe fiets
- D Marie gaan skool toe

(1)

1.2 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Kies die beste naam vir die storie.

- A Marie se nuwe skoene
- B Marie se wit skoenveters
- C Marie se nuwe fiets
- D Marie gaan skool toe

(1)

1.3 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Die beste titel vir die storie sou wees ...

- A Marie se nuwe skoene
- B Marie se wit skoenveters
- C Marie se nuwe fiets
- D Marie gaan skool toe

(1)

2.1 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Marie het 'n gat in haar skoene gekry

- A toe sy met haar springtou gespeel het.
- B toe sy met haar fiets gery het.
- C toe sy met haar motorfiets gery het.
- D toe sy basketbal gespeel het.

(1)

2.2 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Marie het 'n gat in haar skoen gekry ...

- A toe sy met haar springtou gespeel het.
- B toe sy met haar fiets gery het.
- C toe sy met haar motorfiets gery het.
- D toe sy basketbal gespeel het.

(1)

2.3 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Wanneer het Marie 'n gat in haar skoene gekry?

- A toe sy met haar springtou gespeel het.
- B toe sy met haar fiets gery het.
- C toe sy met haar motorfiets gery het.
- D toe sy basketbal gespeel het.

(1)

3.1 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Die grootste deel van die storie gebeur ...

- A by die huis.
- B by die skool.
- C in 'n skoenwinkel.
- D op 'n fietsrybaan.

(1)

3.2 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Waar gebeur die grootste deel van die storie?

A by die huis.

B by die skool.

C in 'n skoenwinkel.

D op 'n fietsrybaan.

(1)

3.3 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Op watter plek speel die storie af?

A by die huis.

B by die skool.

C in 'n skoenwinkel.

D op 'n fietsrybaan.

(1)

4.1 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Marie het nuwe skoene nodig want ...

A haar skoene is baie oud.

B haar skoene is te klein.

C sy het haar skoene waarvan sy die meeste hou, verloor.

D daar is 'n gat in haar skoene.

(1)

4.2 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Hoekom het Marie nuwe skoene nodig?

- A Haar skoene is baie oud.
- B Haar skoene is te klein.
- C Sy het haar skoene waarvan sy die meeste hou, verloor.
- D Daar is 'n gat in haar skoene.

(1)

4.3 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Kies die korrekte rede hoekom Marie nuwe skoene nodig het.

- A Haar skoene is baie oud.
- B Haar skoene is te klein.
- C Sy het haar skoene waarvan sy die meeste hou, verloor.
- D Daar is 'n gat in haar skoene.

(1)

5.1 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Wat beteken die woord **belowe** soos dit in die storie gebruik word?

Dit beteken dat Marie ...

- A wil leer om haar skoenveters vas te maak.
- B nie kan leer om haar skoenveters vas te maak nie.
- C miskien mag leer om haar skoenveters vas te maak.
- D onwillig is om haar skoenveters vas te maak.

(1)

5.2 Omkring die letter met die korrekte antwoord..

Die gebruik van die woord **belowe** in die storie, impliseer dat Marie ...

- A wil leer om haar skoenveters vas te maak.
- B nie kan leer om haar skoenveters vas te maak nie.
- C miskien mag leer om haar skoenveters vas te maak.
- D onwillig is om haar skoenveters vas te maak. (1)

5.3 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Belowe, soos dit in die storie gebruik word, impliseer dat Marie ...

- A wil leer om haar skoenveters vas te maak.
- B nie kan leer om haar skoenveters vas te maak nie.
- C miskien mag leer om haar skoenveters vas te maak.
- D onwillig is om haar skoenveters vas te maak. (1)

6.1 Voltooi die sin deur gebruik te maak van die inligting uit die storie.

Marie moet leer om haar skoenveters vas te maak sodat ...

(1)

6.2. Voltooi die sin deur gebruik te maak van die inligting uit die storie.

Waarom moes Marie leer om haar skoenveters vas te maak?

(1)

6.3 Voltooi die sin deur gebruik te maak van die inligting uit die storie.

Wat het vir Marie gedryf om te leer om haar skoenveters vas te maak?

(1)

7.1 7.1.1 Merk (✓) die antwoord wat jy dink is korrek.

Pers tekkies is goed vir seuns en dogters.

WAAR	ONWAAR
------	--------

(1)

7.1.2 Gee `n rede vir jou antwoord.

(1)

- 7.2 7.2.1 Merk (✓) die antwoord wat jy dink is korrek.
Pers tekkies is goed vir seuns en dogters.

JA	NEE
----	-----

- 7.2.2 Gee 'n rede vir jou antwoord.

(1)

- 7.3 Dui aan of die onderstaande stelling Waar of Onwaar is en gee dan 'n rede vir jou antwoord.

Pers tekkies is goed vir seuns en dogters.

(1)

- 8.1 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Watter les kan ons uit die storie leer?

- A Pers tekkies is die beste skoene om te koop.
 - B Ons moet gewillig wees om nuwe dinge te leer.
 - C Dit is nie moeilik om te leer hoe om skoenveters vas te maak nie.
 - D As jy nie iets kan regkry nie, sal jou ma dit vir jou doen.
- (1)

8.2 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Die storie leer ons dat ...

- A pers tekkies die beste skoene is om te koop.
- B ons moet gewillig wees om nuwe dinge te leer.
- C Dit is nie moeilik om te leer hoe om skoenveters vas te maak nie.
- D As jy nie iets kan regkry nie sal jou ma dit vir jou doen. (1)

8.3 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Wat is die morele les wat die storie ons leer?

- A pers tekkies is die beste skoene om te koop.
- B ons moet gewillig wees om nuwe dinge te leer.
- C Dit is nie moeilik om te leer hoe om skoenveters vas te maak nie.
- D As jy nie iets kan regkry nie sal jou ma dit vir jou doen. (1)

9. **Vergelykings (Vergelyk goed met mekaar)**

deur Lill Pluta

Swart soos woorde op gedrukte bladsye	1
Treurig soos tiers opgesluit in hokke,	2
Blou soos water wat vloei in swembaddens	3
Reguit soos bene van houtstoele	4
Stil soos 'n skool snags,	5
Gelukkig soos 'n voël in vlug	6

Het jy hierdie vergelykings geniet?

- 9.1 9.1.1 Vind die woord in reël 6 met dieselfde betekenis as “bly”.
- _____ (1)
- 9.1.2 Volgens die gedig in reël 5, is die skool snags ...
- _____ (1)
- 9.1.3 Skryf die **twee** rymwoorde in reël 1 en 2 uit die gedig neer.
- _____ (2)
- 9.2 9.2.1 Skryf **twee** woorde in reël 1 neer wat met dieselfde klank begin.
- _____ (2)
- 9.2.2 Skryf in **een** sin waarom die gedig handel.
- _____ (2)
- _____ (2)
- 9.2.3 Hoe lyk die skool in die nag volgens die gedig?
- 9.3 9.3.1 Watter woord dui aan die vergelyking in reëls 1 en 2?
- _____ (1)
- 9.3.2 Watter beeldspraak kom voor in reël 5?
- _____ (1)
- 9.3.3 Haal die sin uit vir die antwoord in 9.3.2.
- _____ (1)

- 9.4 9.4.1 Wat is die kleur van woorde in reël 1?
_____ (1)
- 9.4.2 Watter **twee** kleure kom voor in die gedig?
_____ (1)
- 9.4.3 Hoe voel die voël in hierdie gedig?
_____ (1)
- 9.5 9.5.1 Hoe is die houtstoele in die gedig?
_____ (1)
- 9.5.2 Skryf in **een** sin waarom gaan die gedig?

_____ (1)
- 9.5.3 Wat dink jy is die hoof gedagte van die gedig?

_____ (1)

10. Lees die onderstaande paragraaf en beantwoord vraag 10.

SOORTE VIS

Daar is baie soorte vis. Daar is groot visse, klein visse, lang visse en kort visse.

Mense ken omtrent 25 000 verskillende soorte vis. Daar is waarskynlik 15 000 soorte vis waarvan mense nie weet nie. Daar is baie kleure visse. Daar is rooi visse, blou visse, geel visse en wit visse. Visse eet nie almal dieselfde kos nie.

Sommige visse eet vlieë en ander insekte. Sommige eet plante soos seegras. Sommige eet wurms. Sommige visse eet ander visse. Die swaarste vis weeg meer as 14 kilogram. Dit is baie swaar! Haaie is die langste visse. Haaie kan tot 7 meter lank wees. Dit is baie lank! Die kleinste vis is korter as 5 sentimeter. Dit is baie klein! Visse kan sien, voel en proe. Sommige visse kan ruik. Sommige kan geluide in die water hoor.

Bron: Superteacherworksheets.com

Voltooi die volgende sinne deur gedagtes/idees uit die bostaande storie te gebruik.

Nie alle visse eet dieselfde kos nie. Sommige visse eet vlieë of ander insekte.

10.1 Sommige visse eet _____.

10.2 Sommige visse eet _____.

10.3 Sommige visse eet _____.

(3)

TOTAAL AFDELING A: 20

AFDELING B: TAALSTRUKTURE EN KONVENSIES.

11. Voltooi die paragraaf deur die korrekte voorsetsels in te vul. Kies die korrekte voorsetsel uit die blokkie hieronder.

in	op	met	vir
----	----	-----	-----

Vis leef (11.1.1) _____ die water. Mense is baie bang (11.1.2) _____ haaie. Visse sien (11.1.3) _____ hulle oë. Vissers verkoop hulle vis (11.1.4) _____ die mark. (4)

- 11.2 Voltooi die paragraaf deur gebruik te maak van korrekte voorsetsels. Onderstreep die korrekte voorsetsel in hakkies.

Visse leef 11.2.1 (met/in) die water. Hulle eet seegras wat (op/onder) die see groei. Vissers gooi hulle nette (vir/in) die see. Hulle verkoop die vis (vir/op) die mark. (4)

- 11.3 Voltooi die paragraaf deur gebruik te maak van korrekte voorsetsels. Skryf die antwoorde in die spasies voorsien.

Visse leef 11.3.1 _____ die water. Hulle eet seegras wat 11.3.2 _____ die see groei. Vissers gooi hulle nette 11.3.3 _____ die see. Hulle verkoop die visse 11.3.4 _____ die mark. (4)

- 12.1 Onderstreep die woord wat korrek gespel is uit dié tussen hakies.

My broer neem (swem/geswem) lesse by die skool. (1)

- 12.2 Kies die korrekte woord uit dié tussen hakies.

Visse leef (met/in) die water.
_____ (1)

12.3 Kies die korrekte woord uit dié tussen hakies.
Vissers verkoop hulle visse (met/op) die mark.
_____ (1)

13.1 Skryf die volgende sin oor in die teenwoordige tyd.

13.1.1 Visse het seegras geëet.
_____ (1)

13.1.2 Skryf die volgende sin oor in die teenwoordige tyd.

Vissers het hul visse op die mark verkoop.

13.1.3 Skryf die volgende sin oor in die teenwoordige tyd.

Kies die korrekte woord tussen hakies.

Visse (eet/geeët) seegras. (1)

13.2 Skryf die volgende sin oor in die teenwoordige tyd.

13.2.1 Skryf die volgende sin oor in die teenwoordige tyd. Skryf die korrekte vorm van die woord tussen hakkies.

Marie en Senzo (lees/lese) oor verskillende visse.
_____ (1)

13.2.2 Skryf die volgende sin in die teenwoordige tyd.

Marie en Senzo het oor verskillende visse ge lees.
_____ (1)

13.2.3 Skryf die volgende sin oor in die teenwoordige tyd. Kies die korrekte woord tussen hakies.

Marie en Senzo (gelees/lees) oor verskullende visse.

_____ (1)

13.3 Skryf die volgende sin in die teenwoordige tyd.

13.3.1 Kies die korrekte vorm van die woord tussen hakies.

Ma het vis vir middagete (gekook/kook)

_____ (1)

13.3.2 Skryf die volgende sin in die teenwoorde tyd.

Ma het vis vir middagete gekook.

_____ (1)

14.1 Skryf die volgende sin in die verlede tyd.

14.1.1 Skryf die volgende sin oor in die vereede tyd.

Ons pa hou daarvan om ons te laat lag.

_____ (1)

14.1.2 Skryf die volgende sin in die teenwoordige tyd.

Ons pa hom daarvan om ons te laat lag.

_____ (1)

14.1.3 Skryf die volgende sin oor in die verlede tyd.

Vissers verkoop die visse op die mark.

_____ (1)

14.2 Skryf die volgende sin in die verlede tyd.

14.2.1 Die onderwyser leer ons oor verskillende visse.

_____ (1)

14.2.2 Skryf die volgende sin in die verlede tyd.

Die onderwyser leer ons oor verskillende visse.

_____ (1)

14.2.3 Skryf die volgende sin in die verlede tyd.

Die onderwyser leer ons oor verskillende visse.

_____ (1)

14.3 Skryf die volgende sin in die verlede tyd.

14.3.1 Ons het 'n besige dag.

_____ (1)

14.3.2 Skryf die volgende sin in die verlede tyd.

Ons het 'n baie besige dag.

_____ (1)

- 15.1 Skryf die antoniem (woord met die teenoorgestelde betekenis) van die woord tussen hakies.
Vissers is (vriendelik) mense.
_____ (1)
- 15.2 Skryf die antoniem van die woord tussen hakies.
Hulle is (onvriendelike) mense.
_____ (1)
- 15.3 Skryf die antoniem van die woord tussen hakies.
Hulle is (slegte) mense wat visse by die mark verkoop.
_____ (1)
- 16.1 Skryf die korrekte vorm van die byvoeglike naamwoord (trappe van vergelyking) vir die onderstreepte woord.
Visse swem vinnig as mense.
_____ (1)
- 16.2 Skryf die ontkennde vorm van die volgende sin.
Daar is groot visse in die see.
_____ (1)

16.3 Skryf die negatiewe vorm van die volgende sin.

Vissers verkoop hul visse op die mark.

(1)

17.1 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Watter van die twee diere is ...?

A lank

B langste

C meer lank

D mees lank

(1)

17.2 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Die kameelperd is _____ as die springbok.

A langer

B langste

C mees lank

D meer lank

(1)

17.3 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Watter een is die korrekte trappe van vergelyking vir die sin hieronder.

Die kameelperd is _____ as die springbok.

- A langer
- B langste
- C mees lank
- D meer lank

(1)

18.1 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Watter vis is die _____ van al die visse?

- A meer gevaar
- B mees gevaar
- C gevaarlik
- D gevaarlikste

(1)

18.2 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Die haai is die _____ van al die visse.

- A meer gevaar
- B mees gevaar
- C meer gevaarlik
- D gevaarlikste

(1)

18.3 Omkring die letter met die korrekte antwoord.

Watter is die korrekte trappe van vergelyking vir die sin hieronder?

Die haai is die _____ van al die visse.

A meer gevaar

B mees gevaar

C meer gevaarlik

D gevaarlikste

(1)

19.1 Skryf die sin hieronder oor deur gebruik te maak van korrekte leestekens.

op saterdag het ons visse haaie en walvis in die see in durban gesien

(6)

19.2 Skryf die sin hieronder oor deur gebruik te maak van korrekte leestekens.

op saterdag het ons visse haaie en walvis in die see in durban gesien

(6)

19.3 Gebruik die korrekte leestekens vir die volgende sin.

op saterdag het ons visse haaie en walvis in die see in durban gesien

(6)

20.1 Skryf die sin hieronder in die negatiewe vorm.

20.1.1 My vriend hou van visse.

_____ (2)

20.1.2 Verander die volgende sin in die negatiewe vorm.

My vriend hou baie van visse.

_____ (2)

20.1.3 Verander die sin hieronder in die negatiewe vorm.

Visse leef in die water.

_____ (2)

20.2 Skryf die onderstaande sin in die negatiewe vorm.

20.2.1 Ons skool het die akwarium verlede kwartaal besoek.

_____ (2)

20.2.2 Verander die volgende sin in die negatiewe vorm.

Ons skool besoek die akwarium.

_____ (2)

20.2.3 Verander die sin hieronder in die negatiewe vorm.

Ons skool het die akwarium verlede kwartaal besoek.

_____ (2)

TOTAAL AFDELING B: 25

Punttoekenning vir Vraag 15

Verwys na memorandum vir riglyne.

Kriteria		Punt	Leerder se punt
15.1	Formaat	5	
15.2	Taal, spelling en punktuasie	5	
15.3	Inhoud	5	
	TOTAAL	15	